

Nowy

Kurjer Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Piątek, dnia 26 stycznia 1917 r.

TEATR POLSKI, Cegielniana Nr. 63.

Piątek, 26 i niedziela 28 stycznia r. b.
o godzinie 8 wiecz.

Powstanie na Ukrainie

tragedja w 5 aktach, L. Sowińskiego.

Sobota, d. 27 stycznia r. b. o g. 4 p.p.

Trójka hultajska

sztuka w 4 akt. ze śpiew. i tańcami.

Sobota, 27 stycz. r. b. o g. 8 wiecz.

Rewizor z Petersburga

komedja w 5-ciu aktach M. Gogola.

Niedziela 28 stycznia 1917 r.
godzinie 3-ej po południu

KILINSKI

obraz historyczny w 4 akt
Michała Bałuckiego

Biuletyn do nabycia w cukierni Rosskowskiego. Teatr czynny we wtorki, czwartki i w piątki; w soboty w niedzielę i święta dwa razy

Nastroje neutralne.

„Neutralści“ posiadają w Polsce oryginalną fizjonomię i oblicze. Na punkcie bierności schodzą się ze sobą krańcowe kierunki społeczne z jednej strony S.D.K.P.L. i „lewica“ PPS. z drugiej Ch-d. N.-D. i żydowskie partie nacjonalistyczne.

Wobec czego warto się przyrzeć argumentacji niektórych kierunków, drapujących się w togę jedyne go rozumu politycznego.

Socjal-Demokracja, monopolizując prawowierność socjalistyczną jak niegdys endecy prawdziwą polskość, motywując swój anty-niepodległościowy punkt widzenia karkołomnymi skokami i łamańcami materialistyczno-dialektycznymi, głoszą że dążenie do Niepodległości jest dążeniem burżuazji, tymczasem ideologia moshkalofilska naszej burżuazji związana interesami kieszeni z Rosją, jest wszystkim notorycznie znana. Konserwatyści polscy tj. właściciele ziemscy hołdują teorii wysokich cel zbrojowych, stosowanych przez rząd rosyjski w myśl ich interesów, a na szkodę szerokich warstw pracujących, a więc argument ten ze stanowiska materialistycznego nie wytrzymuje najmniejszej krytyki. Ale tutaj na pomoc zbankrutowanej teorii „rynków zbytu“ „asymilacji trójzaborowej“ „organicznemu wcieleniu“ popiechają mocny frazes i demagogia. Weźmy kilka zdań Rózy Luksemburg, która w jednej z swoich publikacji mówi o Niepodległej Polsce. „Dlaczego proletarijat ma gwałtownie trupa i odbudowywać zburzoną przez kapitalizm (sic!) starą rudę nacjonalizmu (dosłownie) Swego czasu p. Luksemburg w prasie niemieckiej przemawiała gorąco za oderwaniem Armenii od Turcji, jako za koniecznością historyczną“ odmawiając tych praw jak „niedorzeczności“, Polsce.

„Lewica“ PPS., grawitując coraz bardziej w stronę „siostrzanej i bratniej organizacji S-D.“ wypowiadając się w rezolucji zjazdowej za Niepodległością Persji, w stosunku do własnego kraju, wypowiada się za mglistym „usamodzielnieniem“.

Wyraz ten służy do stopniowego zatarcia słowa „niepodległość“, używany jest obecnie w terminologii tej partji, jako antyteza niepodległości, służąc jednocześnie, za cement spajający tych członków, którzy wierzą w przesłanki socjal-patriotyczne“.

Nacjonalisci żydowscy boją się jak ognia państwowości polskiej, bo przyczyni się ona do wzrostu samowiedzy narodowej, samodzielności eko-

nomicznej, asymilacji, współdzielczości, subwencjonowanej przez gminy i państwo, co usunie pośrednictwo handlowe i zmusi warstwy pasorzytujące do pracy fizycznej, lub do emigracji, godzi to w teorię dwujęzyczności kraju i przewagi żargonu, z tych przyczyn, że większość ludności żydowskiej zajmuje się pośrednictwem handlowym.

Tradycje Berków Joselowiczów dzięki sjonistom zamarły, a więc zrozumiały jest wstręt instynktowy w tych sferach do wszelkiego czynu.

N.-D. (ewentualnie Zjednoczenie Narodowe) głosi „neutralność z zastrzeżeniami którychby nie powstydzili się najzgorzalszy aktywista. A przecież ta sama partja na początku wojny była za wojennym udziałem polskiego społeczeństwa w akcji zbrojnej.

Słowem, sofizmatów scholastycznych na uzasadnienie bierności i antyniepodległości mamy bez liku.

Dla nas, socjalistów Polskich, sprawa ta jest nadzwyczaj ważną—wobec czego stanowisko nasze jest następujące:

Programy socjalistyczne we wszystkich krajach są do siebie bardzo podobne: wskazują wspólny cel wyzwolenia klasy pracującej z pańszczyzny kapitalistycznej i unarodowienie narzędzi pracy, ale socjalizm jest nie tylko dążeniem ekonomicznym chociaż stosunki gospodarze są jego podstawą.

Walczymy nie tylko o dobrobyt, lecz o wolność i kulturę dla wszystkich.

Demokracja i niepodległość narodowa stanowią równie dobrze przejawy ideału socjalistycznego tj. wolności ludów, jak uspołecznienie środków pracy.

Program socjalistyczny składa się z dwóch części: W pierwszej są ogólne zasady i cele: drogowskaz dla klasy pracującej i prawa rozwojowe gospodarki kapitalistycznej. W drugiej polityczne i ekonomiczne dążenia, możliwe do zrealizowania w ustroju kapitalistycznym. Do tych zadań minimalnych należy Niepodległa Polska Demokratyczna, i ozwalająca na wzmocnienie i organizację instytucji gospodarczych, zawodowych i politycznych.

Dopóki istnieją narody podbite, dopóki istnieje w obrębie jednego państwa ucisk narodowy, niemożne być mowy o zjednoczeniu powszechnym rozbrojeniu i pokoju. W imię trwałego pokoju, w imię braterstwa ludów dążyć musimy już dziś w ustroju kapitalistycznym do zjednoczonej federacji wolnych i niepodległych narodów. Odbudowanie Niepodległej Polski to stare hasło demokracji i międzynarodówki socjalistycznej, po-

cząwszy od Marksa, Engelsa, Liebknechta, Kautskiego do Gagera, Kosutha, Garibaldi, Blanqui i Herceca.

Dzisiaj i ugodowcy wypowiadają się za niepodległością, ale pod warunkiem, że ona bez trudu, spadnie im z nieba.

Stawiając sprawę niepodległości wyraźnie i dobitnie stwierdzić musimy, że zdobyć ją tylko możemy, przez zbiorowy wysiłek ludu polskiego.

Dzisiaj znajdujemy się w stanie rozpaczliwym, a jednak musimy działać, musimy się ratować. Obecne pokolenie bierze odpowiedzialność przed następstwem. Nie możemy się upajać mocnym frazesem bierności, apateozować tchórzostwo i strach jako ideał wojenny klasy robotniczej pod groźbą nowego zaboru, zburzenia na szczytach instytucji politycznych, zawodowych, i gospodarczych, przez mściwych za porażki, żądnych nowych ofiar i łapówek czynowników.

Obecne pokolenie musi się zdobyć na czyn! Wszak tyle pokoleń z utęsknieniem nań czekało.

Niepodległe Państwo musi posiadać siłę zbrojną, broniącą w całości społeczeństwa, w skład którego wchodzi klasa robotnicza, gwarantująca swobody obywatelskie i niezależność, na mocy których ludzie rozporządzają swą własnością i używaniem swych sił gospodarczych i narodowych.

Pamiętajmy, że ten kto jest wrogiem armji polskiej, mającej powstać nie dla celów zaborczych ale dla obrony własnej, szkodzi naszej żywej przyszłości.

A. Rzeuski.

Wybory na prowincji.

VII.

W miastach przemysłowych walka przedwyborcza toczyła się jedynie na terenie kurji proletariackich.

W Zgierzu w kurji 6-ej przeprowadzono 2 chrześ.-dem.; 1 socjalistę polskiego i 1 nacjonalistę żyda. Ogółem do Rady m. Zgierza weszło 11 polaków, 9 żydów i 4 Niemców.

W Pabjanicach dzięki konsolidacji polaków i Niemców z żydami w kurjach I, II, III i V, wybory przeprowadzono tylko w kurjach IV i VI, gdzie wybrano ogółem 2 kandydatów lewicy socjalistycznej, 5 kandydatów, wystawionych przez Zjednoczony Komitet robotniczy (chrześ.-dem.; narod. zw. robotn. i zjedn. narodowe) i 1 żyda. Rada więc m. Pabjanic składa się z 12 polaków, 2 lewicowców, 4 Niemców i 6 żydów.

We Włocławku w kurji VI zapisało się na listy 2067 polaków i 190 żydów. Z kurji tej do Rady wejdą sami polacy — kandydaci chrześ.-dem. i socjalistów polskich.

Na terenie VI kurji w Będzinie działa Komitet Socjaldemokratyczny „Bundu“ i „Poalei Cjonu“. Dotychczas na listy wyborcze tutaj zapisało się 2510 żydów i 356 polaków.

W Kaliszu w kurji VI wystąpiły: lista Zjednoczonego Komitetu polsko-niemiecko-żydowskiego, lista socjal-demokratyczna, i lista żyd. socjal-nacjonalistów. Jednogłośnie przejdzie najprawdopodobniej lista pierwsza, kompromisowa.

W Skierniewicach na listy wyborcze zapisało się 655 polaków i 575 żydów. Pomimo tego, wskutek rozbitcia głosów żyd., a może i z innej przyczyny, do Rady Miejskiej weszło 15 polaków, a tylko 3 żydów...

W Płocku na listy wyborcze zapisało się 1889 chrześcijan i 1248 żydów.

Ciekawy wielce jest rezultat wyborów w Mszczonowie. Głosowało tutaj: w kurji I 177 polaków i 107 żydów, w II—114 polaków i 11 żydów, w III—60 polaków i 50 żyd.; ogółem 251 polaków i 168 żydów. Wybrano do Rady Miejskiej samych polaków (9).

W Kole (gub. kaliska) na listy wyborcze zapisało się 792 polaków i 727 żydów; wybrano do Rady 5 chrześcijan i 3 żydów.

Jak donoszą żargonówki, niezadowolony z przewagi żydów, Komitet wyborczy polaków w Gąbinie, usunął się od wyborów zupełnie. Wybierali sami żydzi i rezultat wyborów, podany wczoraj—(12 żydów i 6 polaków) przegłosowany został przez samych żydów.

Rezultat wyborów w Skierniewicach i Mszczonowie, nasuwa pewne refleksje, gdyż tutaj żydzi głosowali na kandydatów polskich nie inaczej, jak w przeświadczeniu, że bronie będą oni spraw żydowskich, lepiej od „okrzyczanych“ ostatnimi czasy kandydatów nacjonalizmu żydowskiego.

W każdym razie jest to znaczny postęp i ujawnia powściągliwość żydów, by nie pozostać w większości, a jednocześnie obawę przed przeciwstawieniem się interesom i hasłom polskim.

Srz.

Przeciw karnawałowaniu.

Na ostatnim posiedzeniu „Zjednoczenia chrześcijańskich Towarzystw kobiecych“, we Lwowie i na prowincji, uchwalono ogłosić odezwę, w której czytamy między innymi:

Dzisiaj, jak mówią, tu i owdzie zapowiadają się tańce, gdzieś nawet podobno po salach, czy salonach puściły się pary. Cóż je rzuca w wir karnawałowy? Sądów o tem, wręcz ostrych i surowych, padło tuż nie mało. Pragniemy przecie mniemać, iż głównym sprawcą bezmyślnej, gorszącej niewątpliwie zabawy jest tylko—brak zastanowienia. Wszak wiadomo, że „myśl w Polsce nie trwa i godziny“. Młode głowy wprost zapominają o potwornej groźbie wojny, która dotknęła i dotyka wszystkich. Unosi je junactwo, pęd niefrasobliwego życia, choć może już w pobliżu czai się druzgocąca katastrofa. I nie słyszają też z pewnością, że matki nasze nosiły żalobę narodową lat dziesiątki, że jedno i drugie pokolenie dziewcząt w Królestwie straciło szereg „sezonów“, bez ujmę zresztą dla urody, wdzięku i przyszłości.

ważają, iż orędzie prezydenta jest dowodem, że nie ma on wcale zamiaru pogrzebania swej interwencji pokojowej, ani też zajęcia stanowiska biernego widza w czasie rokowań pokojowych.

Głos organu rządu włoskiego
RZYM, 25.1. — Organ rządowy „Giornale d'Italia” oświadcza: Orędzie Wilsona ma wielkie znaczenie. Jest ono wyrazem zdecydowanego postanowienia prezydenta Stanów Zjednoczonych co do dalszego ciągu zapoczątkowanej przez niego akcji pokojowej. Dziennik spodziewa się, że niebawem pojawi się nowa nota Wilsona do państw wojujących. — „Giornale d'Italia” zastrzega sobie szczegółowe rozważenie propozycji, gdy już znane będą metody, jakich Wilson zechce użyć do urzeczywistnienia swych propozycji.

Dziennik zaznacza, że widocznie Ameryka nie okazuje bynajmniej skłonności znoszenia czynów gwałtu i w końcu omawia powody, wyjaśniające pragnienie Stanów Zjednoczonych co do zawarcia szybkiego pokoju.

Prasa szwajcarska i orędzie Wilsona.

W prasie szwajcarskiej orędzie Wilsona wywołało więcej zdumienia, niż zadowolenia. W wielu pismach wypowiedzane jest przekonanie, że Wilson w orędziu swem więcej broni interesów koalicji, niż interesów państw centralnych. Dalej zastanawiają się pisma nad tem, jak zostanie przyjęte orędzie przez rządy państw walczących. „Neue Züricher Zeitung” pisze:

„Aczkolwiek państwa walczące niechętnie się odnoszą do interwencji Ameryki, nie mniej nie mogą one przejść do porządku dziennego nad życzeniem potężnej zaoceanowej republiki”.

„Neue Züricher Nachrichten” orędzie Wilsona uważają za pierwszą próbę Ameryki podyktowania Europie trwałego pokoju, a tem samem próbę odegrania kierowniczej roli na kuli ziemskiej.

Podkreśla następnie powyższy dziennik, że Ameryka, ze względu na

swą dotychczasową politykę w Azji, zbyt mało ma moralnej powagi, by wystąpić w roli obrońcy zasady narodowościowej.

Zamykając artykuł swój, zaznacza „Neue Züricher Nachrichten”, że ustęp orędzia, w którym Wilson mówi, że do autorytetu Ameryki dorzuci także jej potęgę, jest momentem więcej niepokojącym, niż uspokajającym.

„Berner Tageblatt” omawia głównie punkt orędzia, dotyczący dostępu do morza. „Berner Tageblatt” jest zdania, że z punktem tym najzupełniej zgodzą się Niemcy; natomiast Anglia odniesie się doń nieprzychylnie.

Co powiedział Wilson o Polsce.

Według „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” ustęp z orędzia Wilsona, dotyczący Polski, brzmi w dosłownym przekładzie jak następuje:

„Naprzykład, jeżeli mam przytoczyć jeden jedyny przykład, uważam za rzecz postanowioną, iż mężowie stanu są w zgodzie co do tego, że powinna istnieć zjednoczona, niepodległa, samodzielna Polska („einiges, unabhaengiges, selbstaendiges Polen”) i że dalej powinno być zagwarantowane nienaruszalne bezpieczeństwo życia, religii, indywidualnego i społecznego rozwoju wszystkich narodów, które dotychczas żyły pod władzą rządów innych wyznań i wrogosposobionych”.

Oświadczenie hr. Tiszy

BUDAPESZT, 25.1. — W węgierskim parlamencie oświadczył hr. Tisza, zapytany przez grupę opozycyjną o posłannictwie Wilsona, że rząd w konsekwentnym dążeniu do polityki pokojowej, skłonny jest kontynuować dalej wymianę myśli ze Stanami Zjednoczonymi, oczywiście w porozumieniu ze sprzymierzeńcami. Omawiając zasadę narodowości, prezes ministrów powiedział: Uwzględniona ona może być nieograniczenie tam tylko, gdzie poszczególne narody żyją w ściśle określonych granicach etnograficznych zwartymi masami na terytorium, nadającym się do tworzenia państwa. Sądzę, że na

terytorjum Europy południowo-wschodniej, zamieszkałem przez pstrą mieszaninę Judoów i narodów, popieranie swobodnego rozwoju narodu nie dałoby się urzeczywistnić zupełnie, niż to ma miejsce przez panowanie monarchii austriacko-węgierskiej”.

Mowa Bonar Lawa.

AMSTERDAM, 25.1. Z Londynu donoszą: Na wielkim zebraniu w Bristolu Bonar Law wygłosił wczoraj mowę, w której w imieniu gabinetu dał następującą odpowiedź na orędzie Wilsona: „Niemcy wystąpili do nas z t. zw. propozycją pokojową. Rząd dał na nią należytą odpowiedź. Wielu z obecnych tu czytało już mowę Wilsona. Mowa to otwarta. Należy się, aby członek gabinetu angielskiego odpowiedział na nią z równą otwartością. Niemożliwym jest, abyśmy zajęli jednakowy punkt widzenia, my — zagrożeni, i on — naczelnik wielkiego narodu neutralnego, który, jakkolwiekby miał poglądy prywatne, musi zachowywać stanowisko ściśle neutralne. Dla nas koniec tej wojny, to kwestja życia lub śmierci. Serca naszego narodu tęsknią za pokojem. Modlimy się o pokój, któryby nam tych, co walczą na polu bitwy, wrócił w całości, i o taki pokój, któryby oznaczył, że ci, co już stamtąd nie wrócą, nie nadaremnie ofiarowali swoje życie”.

Odwołanie rozpraw nad orędziem Wilsona.

WASZYNGTON, 25.1. — Wniosek senatora Cumminga poddać dyskusji orędzie prezydenta Wilsona, został przez senat odrzucony.

Pogłoski o kongresie państw neutralnych.

HAGA, 25.1. Korespondent „Daily Chronicle” donosi z Nowego Jorku, że pogłoska, jakoby Wilson zamierzał powołać kongres powszechny państw neutralnych i wojujących, celem omówienia pokoju, nie jest bynajmniej pewna.

Pogłoski o samobójstwie Brusilowa.

SZTOKHOLM, 25.1. — „Aftenbladet” donosi z Helsingforsu, że o-

biegają tam pogłoski, jakoby generał Brusilow, wezwany do wielkiej kwatery głównej, po powrocie z niej odebrał sobie życie wystrzałem z rewolweru.

Aresztowanie Milukowa?

GENEWA, 25.1. — Paryski „Journal” dowiaduje się z Piotrogradu przez Kopenhagę: Obiegają pogłoski, jakoby przywódca stronnictwa kadetów, Milukow, miał być aresztowany.

Porro o końcu wojny.

WIEDŃ. — Generał Porro, zastępca szefa włoskiego sztabu generalnego oświadczył wobec swoich przyjaciół, że wojna zostanie w zupełności skończona w lipcu, a najpóźniej w sierpniu b. r. Generał Porro dał wyraz przeświadczeniu, że w ciągu wiosny obie strony wojujące będą wyczerpane.

Położenie w Grecji.

PARYŻ, 25.1. Agencja Havasa donosi: Izba 239 głosami przeciwko 187 opowiedziała się za koniecznością odwołania tajnego posiedzenia dla omówienia interpelacji deputowanych Ferry i Arbrami w sprawie położenia w Grecji.

ATENY, 25.1. Doniesienie Agencji Havasa: Rząd grecki przesłał wczoraj przedstawicielom państw koalicji urzędowe oświadczenie, w którym powiedziano: Stosownie do odpowiedzi Grecji na ultimatum koalicji z dnia 28 grudnia 1916 i z dnia 8 stycznia 1917 r., rząd grecki przepraszając oficjalnie rządy Francji, Anglii, Włoch i Rosji za pozostawanie godne wydarzenia z dnia 1 grudnia 1916 r.

Trzęsienie ziemi.

HAGA, 25.1. Do departamentu kolonii nadeszła wiadomość o niezwykle silnym trzęsieniu ziemi, jakie miało miejsce w Bali, w Indiach holenderskich. W gruzy padły tysiące domów a pomiędzy niemi także pałace regentów w Cionjar i Bangiji. Zniszczone też zostały liczne świątynie oraz śpichlerze ryżowe. W okolicy na południe od Bali naliczono dotychczas 50 osób zabitych i rannych. Rozmiary katastrofy nie dają się jeszcze należycie ocenić.

Obwieszczenie

Dnia 27-go stycznia, jako w dniu urodzin Jego Cesarskiej Mości Cesarza Niemieckiego, biura Ces. Niemieckiego Prezydium Policji oraz władz podrzędnych będą zamknięte.

Loehrs.

TEATR POPULARNY (Konstantynowska 16). Zrzeszenie Artystów Polskich! **Repertuar Świąteczny.**
W niedzielę, 28 stycznia 1917 r. o 3 po południu o godzinie 7 i pół wiecz. **po raz pierwszy!**
SYBIR dramat w 4 aktach **Robert i Bertrand**
Gabryeli Zapolskiej krotechwila w 3-eh aktach ze śpiewami i tańcami w przekładzie W. L. Ancezyca
Bilety do nabycia w kasie teatru w dniu widowiska od 10 rano.

Kursy Buchalteryjne J. Mantinbanda
w Łodzi, Przejazd Nr. 12.
Ponieważ egzaminy jeszcze nie ukończone i sale zajęte, lekcje dla osób nowozapisanych rozpoczną się dopiero 1 lutego r. b. o godz. 6-ej wiecz.
Do tego czasu kancelarja kursów przyjmuje w dalszym ciągu jeszcze zapisy od godziny 9 rano — 1 po poł. i od 3 po poł. — 9 wieczór. —

KURSY HANDLOWE
przy Stow. Wzajem, Pomocy Prac. Handl. m. Łodzi
Dzielnia 50-a (w lokalu 2-jej szkoły, Handlowej.)
Kancelarja kursów, przyjmuje zapisy na 2 gie półrocze codziennie oprócz niedziel i świąt od 5-7 wiecz.
— Początek wykładów 10 lutego —
Szczegółowy program otrzymać można na miejscu bezpłatnie
Szkoła Techniczna
(technium)
w Łodzi, Pańska № 9. w Łodzi, Pańska № 9.

Poszukuje się w fródmięściu **LOKALU**
składającego się z trzech dużych pokoiów i jednego lub dwóch mniejszych. ---
Zgłoszenia przyjmuje biblioteka „T. O. Wiedza”, przy ulicy Piotrkowskiej 103, od godz. 5-8. 2

Akuszerka
z dyplomem Cesarskiej Akademji medycznej w Piotrogródzie, praktykująca 20 lat, przy ul. e. Piotrkowska 132 w podw. —

Rutynowana nauczycielka
przygotowująca celująco do niższych klas wszystkich szkół prywatnych, wyucza też analfabetów w krótkim czasie języka: POLSKIEGO, NIEMIECKIEGO i ARYTMETYKI do buchalterji.
Ceny przystępne. Benedykta 14 (miesz. 28).

potrzebny jest nauczyciel matematyki z wyższym wykształceniem do klas starszych gimnazjum (20 godzin tygodniowo). Oferty pod literami „A B” składać w administracji pisma
potrzebny eudopiec z praktyką do ślusarni Piotrkowska 9

Króliki rasowe bardzo tanio **DO SPRZEDANIA,**
jak również i urządzenie dla hodowli królików podług najnowszego systemu. **Wiadomości:** Łódź, **Konstantynowska Nr. 51 m. 12 lewa** **eficyjna li-gie p.etro.**

OGŁOSZENIA DROBNE:
Józefa Pietrzak zgubiła paszport niemiecki, wydany z Łodzi.
Feliks Chędniewicz zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi.
Katarzyna Brzózka zgubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi.

Kupię w dobrym stanie znajdującą się ściana garderobianą z lustrem do korytarza. Bliższa wiadomość w redakcji.
Przyjmuje się szlifowanie tyżew. ul. Benedykta 32, Zimmerman.
ROSBY, skargi i tłumaczenia, Gustaw Peyser, Piotrkowska 79.

Stanisław Komorowski zgubił paszport niemiecki wydany z gminy Wymyłów.
1000 pudów suchych, smolnych **pieńków** do sprzedania. Piotrkowska 199. Stróż wskazać.
Zdzisław Jakubowski zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi.